

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 9664
Tarih : 19.12.2024

10/2175

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kamuoyunda ‘Hayata Dönüş Operasyonu’ olarak duyurulan ve ‘Tufan’ ‘Bora’ ‘Atmaca’ gibi kod adlarıyla planlanan 19-22 Aralık 2000 Hapishaneler Katliamının 24. yılında tüm yönleriyle araştırılması, katliamda sorumlu olanların kamuoyu önüne çıkarılması ve etkili bir soruşturma-yargılama süreci başlatılması amacıyla Anayasanın 98’inci, TBMM İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

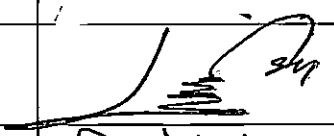
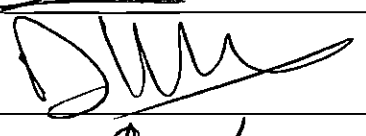
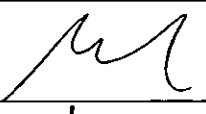
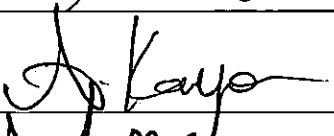
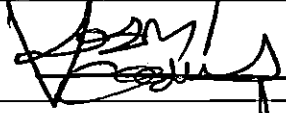
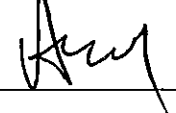
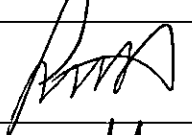
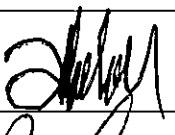
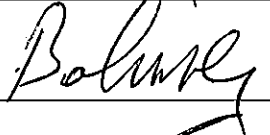
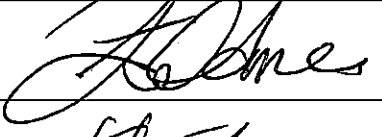
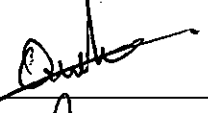
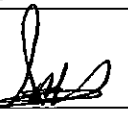

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

GEREKÇE

24 yıl önce, 19 Aralık 2000 tarihinde başlayan ve üç gün süren Türkiye'nin cezaevi tarihine kara bir leke olarak geçen kanlı bir operasyon gerçekleştirildi. Kamuoyunda "Hayata dönüş operasyonu" adı ile açıklanan ancak dönemin iktidarı tarafından 'Tufan' 'Bora' 'Atmaca' gibi kod adlarıyla planlanan bu katliam 20 cezaevinde eş zamanlı olarak yürütüldü. Operasyona 8 jandarma komando taburu, 37 bölük asker, binlerce çevik kuvvet ve ceza infaz memuru katıldı. 30 mahpus yanıci maddeler, kimyasal gazlar ve jandarmanın ateş açmasıyla yaşamını yitirdi. Operasyonda yaşamını yitiren 2 askerin de yine jandarmanın açtığı ateşten kaynaklı hayatlarını kaybettikleri adli tıp kurumu tarafından yapılan incelemeler sonrasında açığa çıktı. Bu operasyonun sözde "gerekçesi" F tipi tecride ve cezaevlerindeki hak ihlallerine karşı süren ölüm orucu eylemlerini durdurmaktır. Operasyon sonrası ölüm orucu eylemleri yaygınlaştı. Katliamın ardından 41 hapisanede ölüm orucu eylemi sürdüren 122 kişi hayatını kaybetti; 600'ün üzerinde mahpus kalıcı vücut fonksiyonu kaybı yaşadı.

İnsanlık dışı muameleleri reddeden tutsakların vahşice katledildiği bu katliam, emir eri olan 39 asker hakkında yürütölen soruşturma ve göstermelik yargılamalarla örtbas edildi. Bu katliamı planlayan ve katliam talimatını veren hiç kimse yargılanmadı. Faili belli olmayacak şekilde kasten öldürme suçlamalarından yargılan çeşitli rütbedeki askerler hakkında beraat ve zaman aşımından davanın düşürölmesine karar verilmiştir. Cezasızlık politikası sonucu o günden siyasi tutsaklara dönük geliştirilen katliam politikası, yakın zamanda tüm hastalıkları ve ağır durumu bilinmesine rağmen bırakılmayan Abdulkadir Kaday gibi 2024 yılının ilk 11 ayında cezaevinde 709 kişinin yaşamını yitirmesi örneklerinde de göröldüğü üzere günümüze değin kesintisiz olarak devam ettirilmektedir. 19-22 Aralık 2000 tarihlerinde birçok hapisanede katliama katılanların ve planlayanların açığa çıkarılması, mahpusların yakılması gibi canice duygularla işlenen cinayetlerin tüm yönleriyle aydınlatılması, gerçek faillerinin şeffaf bir şekilde açığa çıkarılması ve adil bir yargılama sürecinin işletilmesi için meclis bünyesinde araştırılması elzemdir.

1	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLÂN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	